

Roofvogels en Boommarters *Martes martes* in de duinen bij Castricum in 2017-18

Jos A. Vroege

Op 14 april 2018 troffen Henk Levering, Marco Pala en ikzelf op korte afstand van het nest van een Buizerd *Buteo buteo* in de binnenduinrand bij Castricum enkele door kinderen gebouwde hutten aan. In de drie jaar daarvoor was op dit nest steeds met succes gebroed. Nu weken de Buizerds uit naar het nabijgelegen nest van een Havik *Accipiter gentilis*. Nadat eind 2017 in de omgeving van het haviknest bomen waren gekapt, had die Havik een nieuw nest gebouwd in het net buiten het duin gelegen Krengbos¹⁷. Daar werd met succes gebroed. Het buizerdpaar bracht op het haviknest geen jongen groot: op 28 april bleken in dit nest twee eieren te zijn gelegd, op 26 mei troffen wij onder het nest alleen nog kapotte eierschalen aan. In een boom even verderop zat een luid roepende Nijlgans *Alopochen aegyptiaca*.

Foto 1. Buizerd landt onder belangstelling in nestboom op Camping Bakkum, 5 mei 2018 (Foto: Jos Vroege). *Buzzard ascending in full view to nesting tree on camping near Bakkum, 5 May 2018.*

Een week later stonden wij op het terrein van het voormalige pompstation te kijken naar rondvliegende Buizerds toen wij werden aangesproken door een vrouw die verbleef op Camping Bakkum. Zij vertelde dat op het terrein van de camping een Buizerd broedde. Die ochtend gingen wij daar kijken. Het nest zat in de kruin van een den

¹⁷ Het buizerdpaar dat in 2017 broedde in het Krengbos, week vervolgens uit naar de binnenduinrand. Het bouwde een nest vlakbij de plaats waar eind 2017 een dennenbosje was gekapt (Vroege 2017a), en bracht daar tenminste één jong groot.

aan de noordwestkant van de camping en was inderdaad bezet: een van de volwassen vogels kwam aanvliegen en landde op het nest. Op 5 mei zagen wij dat een aantal maal gebeuren (Foto 1). Twee jaar eerder bleek door de Buizerd ook al op de camping te zijn gebroed. Op het nest dat toen werd gebruikt waren grote jongen gezien. In 2018 was het buizerdpaar op de camping andermaal succesvol (Foto 2). Er vlogen twee jongen uit.

Foto 2. Jonge Buizerd in nestboom op Camping Bakkum, 30 juni 2018 (Foto: Jos Vroege).
Nestling Buzzard just before fledging, near Bakkum, 30 June 2018.

In 2016 was in de Glopstukken ook een broedgeval van een Buizerd op een haviknest (Vroege 2017b). Dat broedgeval was succesvol. Tot 31 maart was de Havik bij dit nest aanwezig, een week later werd hierin door de Buizerd een ei gelegd. Op 2 april werd op het oude buizerdnest een Boommarter *Martes martes* aangetroffen. Het is mogelijk dat de Havik door de Buizerd is verdreven. Het is echter ook mogelijk dat de Havik het nest heeft verlaten nadat in de fase van de eileg – toen nog niet echt met broeden was begonnen – de eieren verloren zijn gegaan. De Boommarter zou daarvoor verantwoordelijk kunnen zijn geweest. De Havik bouwde een nieuw nest in het zuiden van het Commissarisveld, het bosgebied ten noorden van de Zeeweg tussen het Vogelduin en Camping Bakkum. Eind april werden daarin eieren gelegd – uitzonderlijk laat - en vervolgens met succes drie jongen grootgebracht.

In 2017 keerde de Havik terug in de Glopstukken. In het noordoosten van het bos, niet ver van de plek waar in april 2016 een buizerdnest met eieren uit de boom viel (Vroege 2017b), werd een nieuw nest gebouwd. Op het haviknest in het zuiden van het Commissarisveld troffen wij op 15 april een Boommarter aan. Op 13 juni bleek ook het haviknest in de Glopstukken uit de boom te zijn gevallen. Een van de jongen zat op een tak in de nestboom, de andere twee hoorden we verderop in het bos. Dat het nest uit de boom is gevallen, zal het gevolg zijn van een constructiefout. Een (nachtelijk) bezoek van een Boommarter aan het nest zou daarbij echter ook een rol kunnen hebben gespeeld.

In 2018 broedde de Havik weer in het zuiden van het Commissarisveld, op het nest dat in april 2016 werd gebouwd. Nu vlogen er twee jongen uit. Net als toen was de Havik de enige roofvogel die in het Commissarisveld broedde - in 2017 was er zelfs geen enkele broedende roofvogel in dit gebied. Een succesvol broedgeval van de Buizerd was er voor het laatst in 2015, in het noorden van het Commissarisveld. Op dat nest werd op 14 maart 2018 door Leo Heemskerk een Boommarter aangetroffen.

Het heeft er alle schijn van dat de Buizerds op Camping Bakkum de broedplaats op het Commissarisveld mijden in verband met de aanwezigheid van de Boommarter. Het Commissarisveld is voor Haviken en Buizerds op zich een aantrekkelijke plek om te broeden. Het is voor het publiek niet toegankelijk en wordt alleen doorsneden door het pad tussen Camping Bakkum en het strand (Grote Veldweg). Het ligt bovendien pal naast Vogelduin: een open duingebied met relatief veel Konijnen *Oryctolagus cuniculus*. Behalve de Havik en de Buizerd heeft echter ook de Boommarter het Commissarisveld ontdekt. Voor broedende roofvogels is dat niet prettig: voor een optimale bescherming van hun eieren en jongen zal het vrouwtje voortdurend bij het nest aanwezig moeten zijn. Broeden op Camping Bakkum betekent dat Buizerds hun nest overdag wat makkelijker in de steek kunnen laten. Boommarters worden ook overdag soms op de camping gezien, maar door de aanwezigheid van mensen hebben zij dan waarschijnlijk minder bewegingsvrijheid dan in het Commissarisveld. Voor de Buizerds is dat een voordeel: ze hebben meer tijd om te jagen. Broeden op de camping betekent wel dat Buizerds hun angst voor mensen moeten overwinnen. De Buizerds op Camping Bakkum hebben dat geleerd, de Buizerds in de binnenduinstrand nog niet.

Dank

Dank aan Henk Levering en Rienk Slings voor commentaar op het artikel.

Summary

Vroege J.A. 2018. Raptors and Pine Martens *Martes martes* in the dunes near Castricum in 2017-18. De Takkeling 26: 277-279.

Since 2016 Buzzards *Buteo buteo* breed at Camping Bakkum and no longer in the forest area between the campsite and the open dunes (Commissarisveld), possibly because Pine Martens *Martes martes* had settled in the latter area. Since 2015 Goshawks *Accipiter gentilis* alternately bred in Commissarisveld and Glopstukken; failures in 2016 and 2017 may have been caused by Pine Martens.

Literatuur

Vroege J.A. 2017a. Roofvogels in de duinen bij Castricum in 2000-15. De Takkeling 25: 176-187.
Vroege J.A. 2017b. Roofvogels en Boommarters *Martes martes* in de duinen bij Castricum in 2016. De Takkeling 25: 263-270.

Adres: Laanacker 15, 1902 AK Castricum, j.vroege@casema.nl